

Pravidla pro závody v lyžařském orientačním běhu

Český svaz orientačních sportů

Sportovní čestnost by měla být vedoucím principem při interpretaci těchto pravidel jak závodníky, tak pořadateli.

Obsah:

- [1. Platnost pravidel](#)
- [2. Definice](#)
- [3. Řízení závodu a odpovědnost hlavního rozhodčího](#)
- [4. Jury](#)
- [5. Fair play](#)
- [6. Závodní kategorie](#)
- [7. Rozpis závodu](#)
- [8. Přihlášky](#)
- [9. Losování startovního pořadí a startovní listina](#)
- [10. Pokyny](#)
- [11. Prostor závodu](#)
- [12. Závodní tratě](#)
- [13. Parametry tratí](#)
- [14. Mapy](#)
- [15. Označení a vybavení kontroly](#)
- [16. Vybavení závodníka](#)
- [17. Start](#)
- [18. Mezi startem a cílem](#)
- [19. Cíl](#)
- [20. Měření času a předběžné výsledky](#)
- [21. Stanovení pořadí, výsledková listina](#)
- [22. Porušení pravidel a zrušení výsledků závodu](#)
- [23. Protesty](#)
- [24. Odvolání](#)
- [25. Ochrana zdraví závodníků](#)

Přílohy:

- A. Systémy ražení – způsob použití a zásady vyhodnocení ražení
- [A.I. Mechanické ražení](#)
 - [A.II. Elektronický systém SPORTident](#)
 - [A.III. Elektronický systém Emit](#)

1. Platnost pravidel

- 1.1. Pravidla platí od 1.12.2017 a nahrazují předchozí pravidla pro lyžařský orientační běh vydaná Českým svazem orientačních sportů platná od 1.12.2016. Pravidla lze měnit a doplňovat v souladu se stanovami ČSOS.
- 1.2. Tato pravidla jsou rozšířením Základních pravidel IOF pro orientační sport (Basic Rules for Orienteering IOF) pro závody v lyžařském orientačním běhu v soutěžích pořádaných Českým svazem orientačních sportů (dále jen ČSOS) a jeho složkami a jsou pro tyto závody závazná.
- 1.3. Tato pravidla jsou závazná pro závody zařazené do soutěží ČSOS (republikových, oblastních); u ostatních závodů pořádaných ČSOS a oddíly sdruženými v ČSOS musí být případné drobné výjimky z těchto pravidel uvedeny v rozpisu závodu.
- 1.4. Tato pravidla jsou doporučena pro ostatní závody v lyžařském orientačním běhu pořádané na území České republiky v rámci soutěží pořádaných jinými právníckými nebo fyzickými osobami.
- 1.5. Ve sportovních akcích vypsaných podle těchto pravidel mohou být vloženy závody pro začátečníky a náborových kategorií, pro něž se tato pravidla použijí v přiměřeném rozsahu.

2. Definice

- 2.1. Lyžařský orientační běh je sport, jehož podstatou je spojení běhu na lyžích s orientací v neznámém terénu. Závodníci při něm za pomoci mapy a buzoly absolvují trať v terénu určenou startem, kontrolami a cílem. Závodník se během svého výkonu pohybuje libovolně terénem (převážně po lyžařských stopách), omezen může být povinnými úseky a zakázanými prostory (kap. 11., 12.). Cílem výkonu je absolvování závodní trati v minimálním čase.
- 2.2. Sportovní akce v lyžařském orientačním běhu je akcí, při které probíhají závody jednotlivých kategorií. Sportovní akce je množinou závodů v lyžařském orientačním běhu.
- 2.3. Závodem v lyžařském orientačním běhu se pro výklad těchto pravidel rozumí závod jednotlivě vypsané kategorie. Závod je podmnožinou sportovní akce. Závody v lyžařském orientačním běhu se dělí podle těchto hledisek:
 - 2.3.1. podle soutěžícího subjektu
 - závod jednotlivců - soutěží jednotlivci nezávisle na sobě
 - závod štafet – soutěží dva nebo více jednotlivců po sobě
 - závod dvoučlenných štafet – soutěží 2 jednotlivci, každý na 2 a více úsecích
 - 2.3.2. podle délky trati
 - závod na klasické trati (long)
 - závod na krátké trati (middle)
 - závod na zkrácené trati (medium)
 - závod ve sprintu
 - ostatní závody
 - 2.3.3. podle časového pořadí
 - závod jednorázový, kdy výkon závodníka probíhá v jednom souvislém časovém intervalu
 - závod etapový skládající se z několika etap následujících po sobě v kratším časovém období, které tvoří jeden závod s jedinými celkovými výsledky; obvykle jsou jednotlivé etapy uspořádány ve dnech následujících bezprostředně po sobě, s případnou jednodenní přestávkou
 - 2.3.4. podle pořadí, ve kterém se procházejí kontroly
 - závod s pevným pořadím kontrol, tj. pořadí průchodu kontrolami je dáno pořadatelem
 - závod s volným pořadím kontrol, tj. závodník si volí pořadí průchodu kontrolami sám
 - kombinovaný závod, tj. do závodu s pevným pořadím kontrol jsou vloženy úseky s volným pořadím kontrol

- 2.3.5. podle denní doby konání závodu
 - denní závod – musí probíhat za denního světla. První závodník musí startovat nejdříve 1 hodinu po východu slunce a poslední tak, aby od jeho startu vypršel směrný čas nejméně 1 hodinu před západem slunce
 - noční závod – musí probíhat za tmy. První závodník může startovat nejdříve 1 hodinu po západu slunce
- 2.3.6. podle způsobu startu
 - závod s intervalovým startem
 - závod s hromadným startem

2.4. Závodník je osoba, která se přihlásí k závodu, odprezentuje se a odstartuje do vlastního závodu. Účastníky závodu jsou nejen závodníci, ale i trenéři, doprovod závodníků, diváci, novináři apod. Pořadatelem je každá osoba, která se podílí na přípravě a průběhu závodu. Osobou přítomnou na závodech jsou účastníci závodu a pořadatelé.

2.5. Všichni účastníci závodu se závodu účastní na vlastní riziko, resp. riziko svých zákonných zástupců.

3. Řízení závodu a odpovědnost hlavního rozhodčího

3.1. Pořadatel jmenuje pro řízení přípravy, provedení a likvidace sportovní akce kompetentního ředitele závodu. Ředitel závodu řídí pořadatelský tým a mj. zodpovídá za dodržení čl. 11.1.

3.2. Pořadatel navrhne řídicímu orgánu nejvyšší soutěže, do které jsou závody zařazeny, osobu hlavního rozhodčího závodů. Na základě návrhu pořadatele tento řídicí orgán soutěže hlavního rozhodčího schválí, nebo si vyžádá nový návrh.

3.3. Hlavní rozhodčí je odpovědný řídicímu orgánu soutěže za dodržování pravidel a zodpovídá za:

- určení prostoru konání závodu
- kontrolu kvality mapy a souladu mapy s mapovým klíčem
- kontrolu tisku (zákresu) tratí na mapu
- kvalitu stavby tratí (stupeň obtížnosti, umístění kontrol, délka tratí, role náhody, přesnost mapy) a vhodnost výběru místa startu a cíle
- kontrolu způsobu rozdělení tratí při štafetových závodech
- losování a přípravu startovních listin
- celkovou kontrolu organizace závodu
- kontrolu spolehlivosti a přesnosti časomíry
- soulad závodních průkazů a razícího zařízení k jejich označování
- jmenování rozhodčích na startu, v cíli, na kontrolách a dalších úsecích průběhu závodu
- dodržení časového harmonogramu závodu
- spravedlivou kontrolu označení průchodu kontrolami, přičemž se řídí přílohou A těchto Pravidel
- správné řešení všech případů porušení těchto Pravidel

3.4. Hlavní rozhodčí musí být závodu přítomen. Pokud se nejpozději v čase prezentace na závod nedostaví, určí ředitel závodu jeho zástupce.

3.5. Ve sporných případech rozhoduje jury (kap. 4.).

3.6. Řídicí orgán může jmenovat delegáta.

- 3.6.1. Delegát je oprávněn:
 - kontrolovat a upravovat stavbu tratí. Stavitel tratí je povinen respektovat návrhy delegáta
 - kontrolovat správnost losování
 - schvalovat rozpis závodu
 - funkce delegáta není překážkou pro účast na závodech (trať, na kterou je delegát přihlášen, nekontroluje)

4. Jury

- 4.1. K řešení protestu (kap. 23.) a dalších otázek daných pravidly musí pořadatel sestavit tříčlennou jury z osob přítomných na závodě. Řídící orgán může jmenovat osoby přednostně určené pro výkon funkce člena jury. Žádný z členů jury nesmí být zúčastněn v pořádání závodu. Hlavní rozhodčí a protestující mohou sledovat jednání jury, ale nemají hlasovací právo. Vstupovat do jednání mohou pouze na výzvu nebo se souhlasem jury.
- 4.2. Pořadatel má povinnost závodníka informovat o jeho jmenování členem jury a složení jury zveřejnit na shromaždišti nejpozději v době plánovaného ukončení prezentace. Závodník má právo svou účast v jury z osobních důvodů odmítnout. Podá-li člen jury protest, musí být nahrazen osobou, která není nikterak zainteresována na podaných protestech. Člen jury též může odstoupit z jury v průběhu závodu, pokud je zřejmé, že nemůže objektivně posoudit některou z projednávaných kauz. V tomto případě musí pořadatel zajistit náhradu.
- 4.3. Povinnosti jury je řešit všechny protesty podané podle kapitoly 23. (včetně uvedených v článku 23.2.), podněty, s nimiž se na jury obrátil pořadatel (např. sporné ražení v průkazu) a podněty předložené některým z členů jury při jejím zasedání.
- 4.4. Členové jury rozhodují dle svého svědomí a řídí se přitom citem pro spravedlnost a pravidly LOB. Za svá rozhodnutí nemohou být členové jury disciplinárně stíháni, ani nijak jinak perzekuováni.
- 4.5. Protesty podané podle čl. 23.1. řeší jury v den závodu, nejdéle 90 minut po plánovaném uzavření cíle. Protesty podané podle čl. 23.2. řeší jury do 10 dnů ode dne podání protestu. Nemůže-li se některý z členů jury projednávání účastnit, pořadatel musí zajistit náhradu.
- 4.6. Všechny osoby zúčastněné na závodě jsou povinné s jury spolupracovat k objasnění protestu.
- 4.7. Pro řešení případných protestů proti výsledkové listině je pořadatel povinen archivovat po dobu 60 dnů od vydání výsledkové listiny tyto dokumenty: startovní listinu ze startu a všechny záznamy o průchodu kontrolami a cílem.
- 4.8. Jury má právo použít i nestandardní řešení (např. posun ve výsledkové listině, časová penalizace, ...).
- 4.9. Proti rozhodnutí jury lze podat odvolání (kap. 24.).
- 4.10. V den závodu jury rozhoduje o odvolání či přesunutí závodu z důvodu teplot pod -25°C.

5. Fair play

- 5.1. Všechny osoby přítomné na závodě v lyžařském orientačním běhu se musí chovat poctivě a čestně. Závodníci se musí respektovat navzájem, respektovat pořadatele, diváky a místní obyvatele.
- 5.2. Všechny osoby přítomné na závodech musí před závody a během závodů pobývat mimo závodní oblast a nesmí se snažit závod ovlivňovat.
- 5.3. Doping je zakázán.
- 5.4. Pořadatel může uveřejnit místo konání závodu předem. V takovém případě jsou po uveřejnění místa konání veškeré pokusy o prozkoumání terénu a trénink v závodní oblasti zakázány.
- 5.5. Není-li místo konání zveřejněno předem, musí všichni pořadatele zachovávat místo závodu a terén v přísné tajnosti.
- 5.6. Závodu se nemůže zúčastnit závodník, který je s terénem seznámen tak dobře, že by měl podstatnou výhodu proti ostatním závodníkům. V případě pochyb závisí toto rozhodnutí na hlavním rozhodčím. Práce na vyhotovení mapy se považují za podstatnou výhodu po dobu jednoho roku od prvního použití mapy na závodě.
- 5.7. Získávání nespravedlivých výhod, stejně jako pomoc při běhu či navádění na trati nejsou povoleny.
- 5.8. Závodníci jsou povinni poskytnout pomoc zraněným účastníkům závodu.
- 5.9. Technickými prostředky (mobilní telefony, GPS, ...) ani žádným jiným způsobem se nesmí vyvíjet činnost s cílem získání nespravedlivé výhody pro některého ze závodníků.

5.10. Předjížděný závodník je povinen na vyzvání uvolnit stopu, toto však neplatí pro cílový úsek štafet v délce 200 m před cílem, pokud není pořadatelem tato vzdálenost v pokynech upravena. Protijedoucí závodníci se vyhýbají současně oba vpravo.

6. Závodní kategorie

6.1. Dělení podle pohlaví a věku:

- 6.1.1. Závodníci jsou rozděleni podle svého pohlaví a věku do níže uvedených kategorií. Závodníci mladší 21 let patří do příslušné kategorie do konce kalendářního roku, ve kterém dosáhnou věku daného označením kategorie. Závodníci starší 21 let včetně patří do příslušné kategorie od začátku kalendářního roku, ve kterém dosáhnou věku daného označením kategorie.

- 6.1.2. Kategorie v závodech jednotlivců:

ženy	muži
• D12	H12
• D14	H14
• D17	H17
• D20	H20
• D21	H21
• D35	H35
• D40	H40
• D45	H45
• D50	H50
• D55	H55
• D60	H60
• D65	H65
• D70	H70
• D75	H75
• D80	H80
• D85	H85

- 6.1.3. Používají se pouze tato označení, ale všechny kategorie nemusí být vypsány.
- 6.1.4. Závodníci kategorií D35 a H35 a starší mohou startovat ve všech mladších kategoriích až do D21 a H21 včetně.
- 6.1.5. Závodníci kategorií D20 a H20 a mladší mohou startovat ve všech starších kategoriích až do D21 a H21 včetně.
- 6.1.6. Závodník může v jedné sportovní akci startovat pouze v jedné vypsané kategorii (podkategorii).
- 6.1.7. Ženy mohou startovat v kategoriích mužských. V tomto případě jsou pro výklad čl. 6.1.1., 6.1.4., 6.1.5. považovány za závodníky pohlaví mužského.
- 6.1.8. Pro závody štafet platí v plném rozsahu čl. 6.1.1., 6.1.4 - 6.1.7. Kategorie pro závody štafet:

Tříčlenné štafety		Dvoučlenné štafety	
ženy	muži	ženy	muži
D14	H14	D14	H14
D18	H18	D18	H18
D21	H21	D21	H21
D105	H105	D70	H70
D135	H135	D90	H90
D165	H165	D110	H110
D180	H180	D120	H120

6.2. Rozdělení do kategorií na základě jiných kritérií:

- 6.2.1. Každá věková kategorie může být rozdělena do podkategorií podle obtížnosti tratí. Tyto podkategorie se označují písmeny A, B, C, zpravidla v souladu s tím, pro které výkonnostní skupiny závodníků podle klasifikačního řádu jsou určeny (např. D14C, H21A, H45B).

- 6.2.2. Jsou-li v rámci sportovní akce pro tutéž kategorii vypsány tratě různé délky, označí se kategorie pro delší trať písmenem L a pro kratší trať písmenem K (např. D18AL, D18AK).
- 6.2.3. V případě, že by kategorie měla mít mnoho účastníků, je možno ji rozdělit do několika paralelních kategorií stejné úrovně, které se označí číslicemi 1, 2, atd. (např. H35A1, H35A2).
- 6.2.4. Závodní štafety mohou být vypsány pro jednu věkovou kategorii nebo pro různé kombinace věkových kategorií (dle věku, dle pohlaví).

6.3. Účast ve vypsáných kategoriích (podkategoriích) může být výkonnostně (ranking, licence) či jinak omezena. Kriteria omezení účasti ve vypsáných kategoriích musí být uvedena v rozpisu závodu.

7. Rozpis závodu

7.1. Rozpis závodu (sportovní akce v lyžařském orientačním běhu) (dále jen "rozpis") vydává jeho pořadatel. Rozpis musí být zveřejněn alespoň patnáct dní před datem uzávěrky přihlášek formou odpovídající charakteru závodu.

7.2. Rozpis musí obsahovat přinejmenším tyto informace (pokud nejsou uvedeny v obecnějším předpise, tj. soutěžním řádu, prováděcích předpisech k soutěžím apod.):

- datum a místo konání závodu
- pořadatel
- klasifikace závodu (podle čl. 2.3.1. až 2.3.5.) a jeho zařazení do soutěží
- kategorie závodníků, resp. kategorie přípustné pro jednotlivé úseky štafet
- omezení účasti v kategoriích a podkategoriích dle čl.6.3.
- předpokládaný čas vítěze v jednotlivých kategoriích a v jednotlivých úsecích štafet, případně odkazem na pravidla nebo soutěžní řád
- jména ředitele, hlavního rozhodčího a stavitele tratí
- adresu, kde lze získat informace
- adresu a datum uzávěrky pro přihlášky
- vklady a další poplatky, způsob placení
- výše vkladu při protestech
- adresy (poštovní a elektronickou), na které je možné zasílat případné protesty proti výsledkům
- místo a čas prezentace
- vzdálenosti mezi základními místy závodu:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodu
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
- popis terénu, možných nebezpečí a tréninkové možnosti
- měřítko mapy a interval vrstevnic, autory a rozměry mapy
- čas startu 00 a způsob startu
- použitý systém ražení
- možnosti pro přípravu lyží

8. Přihlášky

8.1. Písemné přihlášky závodníků musí být doručeny nejpozději v den uzávěrky uvedené v rozpisu, a to v písemné nebo elektronické podobě.

8.2. Vklady musí být zaplacený způsobem uvedeným v rozpisu.

8.3. O každém závodníkovi musí být uvedeny alespoň tyto údaje:

- kategorie

- příjmení a jméno
- registrační číslo ČSOS
- soutěžní licence (příp. výkonnostní třídu v lyžování)
- číslo SI

8.4. U závodu štafet apod. údaje vyžádané pořadatelem v rozpisu závodu.

9. Losování startovního pořadí a startovní listina

- 9.1. Závodníci startují individuálně, hromadně nebo handicapově (startovní časy závislé na předchozích výsledcích). Při individuálním startu startují v rámci jednotlivých kategorií či podkategorií se stejným časovým intervalem. Způsob startu musí pořadatel uvést v rozpisu závodu.
- 9.2. Startovní pořadí v jednotlivých kategoriích (podkategoriích) musí být losováno náhodně a to tak, aby dva závodníci z téhož klubu nestartovali po sobě. Losování může být upraveno dalšími předpisy (SŘ, atd.) odlišně.
- 9.3. Je-li nějaká trať použita pro více kategorií, losuje se startovní pořadí kategorie po kategoriích. Mezi jednotlivými kategoriemi musí zůstat volný minimálně dvojnásobek startovního intervalu.
- 9.4. U etapových soutěží by startovní pořadí mělo být vylosováno tak, aby střední hodnota startovních pořadí daného závodníka ve všech etapách byla přibližně stejná pro všechny závodníky dané kategorie. V poslední etapě závodu však mohou být startovní časy odvozeny z výsledku etap předchozích.
- 9.5. Start závodníků na prvních úsecích závodu štafet je hromadný, start závodníků na dalších úsecích trati probíhá přímou předávkou. Start závodů štafet může být výjimečně i intervalový.
- 9.6. Soutěžním řádem mohou být pravidla losování upravena odlišně.

10. Pokyny

- 10.1. Pokyny musí být k dispozici nejpozději při příjezdu závodníků do centra závodu (v čase uvedeném v rozpisu jako čas prezentace).
- 10.2. Pokyny musí obsahovat tyto údaje:
 - předpokládaný čas vítěze v jednotlivých kategoriích a v jednotlivých úsecích štafet, příp. odkazem na soutěžní řád
 - místo a čas vydávání startovních průkazů a příp. startovních čísel
 - vzdálenosti mezi základními místy závodu:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodu
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
 - popis terénu, možných nebezpečí a tréninkové možnosti
 - měřítko mapy a interval vrstevnic, autory a rozměry mapy
 - čas startu 00
 - použití zvláštních mapových symbolů
 - značení povinných úseků, občerstvovací kontroly, kontroly s rozhodčími, zakázané prostory a nebezpečné oblasti
 - délky tratí a převýšení
 - zvláštní úprava a vybavení kontrol
 - použitý systém ražení
 - zda a do kdy platí povinnost odevzdat mapu v cíli
 - způsob a místo vyvěšování předběžných výsledků
 - umístění šaten, umývárny, toalet, první pomoci

- čas uzavření cíle
- časový limit
- vyhlášení vítězů (doba, počet oceněných závodníků, kategorie)
- jména ředitele, hlavního rozhodčího a stavitelů tratí
- předpokládané složení jury
- způsob startu (čl. 9.1., 9.5.)
- při použití elektronického systému ražení způsob a použití systému na startu a v cíli
- při použití elektronického systému ražení určení místa v mapě pro náhradní ražení mechanickými kleštěmi
- startovní listina – může být nahrazeno vyvěšením na shromaždišti.
- místo určené pro přípravu lyží včetně informace možnosti připojení na zdroj el. energie
- místo značení lyží
- informace o zřízení materiálové kontroly a podmínkách předání materiálu na tuto kontrolu
- informace o běžeckých stopách z hlediska použití běžecké techniky
- možnosti rozježdění závodníků

11. Prostor závodu

- 11.1. Při přípravě závodu je třeba postupovat v souladu s obecně závaznými právními předpisy, zajistit povolení ke vstupu na pozemky a respektovat zásady ochrany životního prostředí.
- 11.2. Z hlediska přístupu osob zúčastněných na závodě se prostor závodu člení na:
- závodní oblast, kde jsou postaveny závodní tratě
 - zakázané oblasti v závodní oblasti
 - zakázané oblasti mimo závodní oblast
 - ostatní prostor
- 11.3. Během závodu nesmí závodník vstoupit do zakázaných prostorů vyznačených na mapě nebo specifikovaných v pokynech. Tyto prostory musí pořadatel označit nebo definovat tak, aby závodník mohl v terénu bez problému rozpoznat hranice těchto oblastí. Zakázané prostory se na mapě zakreslují v souladu s čl. 14.1., 14.3. a 12.7.
- 11.4. Obdobně se vyznačí zakázané prostory mimo závodní oblast.
- 11.5. Závodní oblast je zakázaným prostorem pro všechny osoby přítomné na závodech. Do závodní oblasti mohou vstupovat pouze oprávnění pořadatelé. Závodníci pak pouze v časovém intervalu mezi okamžikem startu a proběhnutím cílovou čarou. Případné výjimky povoluje hlavní rozhodčí.

12. Závodní tratě

- 12.1. Trať je tvořena startem, kontrolami a cílem. Část trati mezi jejími základními body se nazývá "úsek trati". V případě závodu štafet se "úsekem trati" rovněž označuje část celkové trati absolvována jedním závodníkem.
- 12.2. Pojem "start" se vztahuje k místu, odkud závodník vybíhá a kde se mu začíná měřit čas. Při závodech štafet pro odbíhající závodníky (s výjimkou prvních úseků) je toto místo totožné s místem předávky.
- 12.3. Místo, od něhož se závodník začíná orientovat podle mapy, nemusí být shodné se startem, dále se označuje jako "začátek orientace". V mapě se označuje rovnostranným trojúhelníkem o délce strany 7 mm s jedním vrcholem směřujícím k první kontrole.
- 12.4. Pojem "kontrola" se vztahuje k místům, kterými musí závodník mezi startem a cílem projít. V mapě se označuje kružnicí o průměru 5-6 mm centrovanou na objekt kontroly. Kontroly jsou očíslovány v předepsaném pořadí (je-li pořadatelem předepsáno). Číslice jsou orientovány k severu a umístěny tak, aby nezakrývaly důležité detaily mapy. Za pořadovým číslem kontroly je pomlčka a za ní kódové číslo kontroly.

- 12.5. Pojem "cíl" se vztahuje k místu, do kterého závodník dobíhá, kde končí závod a měří se mu výsledný čas. V mapě se označuje dvěma soustřednými kružnicemi o průměrech 5 a 7 mm. Při závodech štafet pro dobíhající závodníky (s výjimkou posledních úseků) je toto místo totožné s místem předávky.
- 12.6. Musí-li závodník část trati absolvovat závodník po vyznačené cestě, jedná se o "povinný úsek". V mapě se označuje přerušovanou čarou.
- 12.7. Zákres tratí a dotisky na mapě se provádí podle mapového klíče a v souladu s čl. 14.3. Mapa musí být zřetelně označena kategorií, pro níž je zakreslená trať určena, u štafet navíc číslem štafety a označením úseku.
- 12.8. Při závodech v lyžařském orientačním běhu se popisy kontrol nepoužívají.

13. Parametry tratí

- 13.1. Trať se navrhuje tak, aby prověřila jak lyžařskou zdatnost, tak orientační dovednost. Orientační náročnost tratě musí odpovídat výkonnostní a věkové úrovni příslušné kategorie. Umístění kontrol a celková koncepce trati musí vylučovat roli náhody.
- 13.2. Délky tratí při závodech v LOB by měly být takové, aby časy vítězů v minutách byly následující:

kategorie	long	middle	sprint	medium	tříčlenné štafety		dvoučlenné štafety	
D12	30	20	13-18	25				
D14	30	20	13-18	25	D14	90	D14	60
D17	50	30	13-18	40	D18	110	D18	60
D20	55	35	13-18	45	D21	110	D21	60
D21	65	35	13-18	45	D105	110	D70	60
D35	55	35	15-20	45	D135	100	D90	60
D40	55	35	15-20	45	D165	100	D110	60
D45	45	30	15-20	45	D180	100	D120	60
D50	45	30	15-20	45	H14	90	H14	60
D55	45	30	15-20	40	H18	120	H18	60
D60	45	30	15-20	40	H21	120	H21	60
D65	45	30	15-20	40	H105	120	H70	60
D70	45	30	15-20	40	H135	110	H90	60
D75	45	30	15-20	40	H165	110	H110	60
D80	45	30	15-20	40	H180	110	H120	60
D85	45	30	15-20	40				
H12	35	25	13-18	40				
H14	40	25	13-18	45				
H17	60	35	13-18	55				
H20	70	45	13-18	70				
H21	90	45	13-18	70				
H35	70	35	15-20	55				
H40	70	35	15-20	55				
H45	60	35	15-20	50				
H50	60	35	15-20	50				
H55	50	30	15-20	40				
H60	50	30	15-20	40				
H65	50	30	15-20	40				
H70	50	30	15-20	40				
H75	50	30	15-20	40				
H80	50	30	15-20	40				
H85	50	30	15-20	40				

- 13.3. Pořadatel může stanovit odlišné časy vítězů, zejména u dalších podkategorií (výkonnostních skupin) a v případě závodů v jiných disciplínách lyžařského orientačního běhu (např. etapové závody atd.). Všechny odchylky vítězných časů od hodnot uvedených v čl.13.2. musí být uvedeny v rozpisu a pokynech.

- 13.4. Skutečně dosažené vítězné časy by se neměly od časů stanovených v čl.13.2. nebo v rozpise lišit více než o:
- +/- 5 min. u sprintu
 - +/-10 min. u trati do 50 min. včetně
 - +/-20 min. u trati nad 50 min.
- 13.5. Pořadatel stanoví časový limit pro absolvování tratě, zpravidla 200 % předpokládaného času vítěze v kategorii. Závodník, který dosáhne většího výsledného času, než je limit, není v závodě hodnocen a nepřiděluje se mu pořadí ve výsledkové listině.

14. Mapy

- 14.1. Mapa musí být vyhotovena podle platného mapového klíče.
- 14.2. Změny, které se v terénu objevily od doby vydání mapy a které mohou mít vliv na regulérnost závodu, musí být na mapě dotištěny (dokresleny), případně vyvěšeny na startu.
- 14.3. Veškeré tisky, dotisky a zákresy na mapě, včetně tisku (zákresu) tratí, musí být odolné proti vodě.
- 14.4. Bezprostředně předchozí verze mapy prostoru závodu (existuje-li) musí být vyvěšena v centru závodu. Předchozí verzi se rozumí i současná mapa, není-li použita poprvé.
- 14.5. Důležité přechody a průchody (např. tunel pod silnicí) se zakreslí dvěma rozcházejícími se čarami takto:)(.
- 14.6. Mapa musí být zřetelně označena kategorií, pro níž je zakreslená trať určena.
- 14.7. Zákres tratí a další doplňková značení se tisknou (kreslí) na mapu červeno-fialovou barvou (PMS purple). Doporučuje se transparentní barva.

15. Označení a vybavení kontroly

- 15.1. Každá kontrola musí být označena lampiónem.
- 15.2. Lampión se skládá ze tří čtverců tvořících plášť trojbokého hranolu. Každý čtverec o rozměrech 30 cm × 30 cm je úhlopříčně rozdělen, přičemž polovina je bílá a polovina oranžová. Bílé trojúhelníky mají přiléhat jednou odvěsnou k hornímu okraji pláště hranolu.
- 15.3. Lampión se zpravidla zavěšuje nad stopu nebo podél stopy ve výšce zajišťující bezpečný průjezd závodníků. Kontrolní kleště nebo kontrolní jednotky elektronického razícího a měřícího systému na označení průkazu se v dostatečném množství zavěšují nebo upevňují do výšky cca 1 m v blízkosti lampiónu. V místě kontroly musí být prostor pro bezpečné zastavení a vyhýbání závodníků. Při použití elektronického razícího a měřícího systému SportIdent se lampión i kontrolní jednotka mohou umístit na konstrukci umístěnou podél stopy.
- 15.4. Kontroly se umísťují tak, aby obtížnost jejich nalezení nezávisela na přítomnosti či nepřítomnosti dalších závodníků.
- 15.5. Každá kontrola musí být označena kódovým číslem, které je připevněno tak, aby ho při ražení mohl běžec snadno přečíst. Čísla menší než 31, větší než 599 a čísla, která lze zaměnit (tj. 66, 68, 86, 89, 98, 99) se nepoužívají. Číslice jsou černé na bílém podkladu, 50 až 100 mm vysoké s tloušťkou čáry 5 až 10 mm.
- 15.6. Vybavení kontrol by mělo být stejné u všech kontrol na trati.

16. Vybavení závodníka

- 16.1. Pořadatel má právo přidělit závodníkům startovní čísla. V tomto případě je povinností závodníků se startovním číslem absolvovat závod - tzn. závodník bez startovního čísla nemusí být připuštěn ke startu. Startovní čísla musí být umístěna viditelně na přední straně levého stehna a nesmějí se překládat. Musí být menší než 20 cm x 20 cm s číslicemi alespoň 12 cm

vysokými. Pořadatel má též právo vyžadovat viditelně umístění dalšího startovního čísla i na zádech závodníka.

16.2. Jedinými technickými pomůckami, které může závodník během závodu používat, jsou:

- mapa a závodní průkaz, které obdržel od pořadatele
- úplná lyžařská výstroj; pořadatel má právo vyžadovat označení lyží
- mapník
- vlastní busola, hodinky, sportester, lupa, brýle aj. zdravotní pomůcky

16.3. Závodní průkaz slouží k identifikaci závodníka a k označení jeho průchodu kontrolami a cílem, případně i startem (viz příloha A).

16.4. Závodník je povinen po celou dobu závodu mít při sobě úplnou lyžařskou výzbroj.

17. Start

17.1. Vlastní závod začíná pro závodníka startem. Start má být situován tak, aby čekající závodník neviděl odběh před ním startujících běžců od začátku orientace.

17.2. Start se značí transparentem s nápisem START napnutým nad startovní čarou, nebo dvěma svislými deskami s nápisem START (výjimečně dvěma lampióny) umístěnými na koncích startovní čáry.

17.3. Není-li začátek orientace shodný se startem, označí se lampiónem. Cesta mezi startem a začátkem orientace se vyznačí jako povinný úsek trati.

17.4. Mapa je vydávána 1 minutu před startem závodu jednotlivců a prvního úseku štafet. Při závodě jednotlivců si závodník bere mapu sám.

17.5. Závodník startuje v čase určeném pořadatelem (kap. 9.) na pokyn startéra nebo na signál startovacího zařízení.

17.6. Dostaví-li se závodník na start vlastní vinou se zpožděním, startuje co možná nejdříve po svém příchodu, ale čas mu běží od okamžiku, kdy měl startovat podle startovní listiny.

17.7. Dostaví-li se závodník na start se zpožděním vinou pořadatele, je mu přidělen nový startovní čas.

17.8. Pokud pořadatel požaduje označení startovního průkazu na startu, je povinností závodníka toto učinit dle pokynu pořadatele.

18. Mezi startem a cílem

18.1. Na trati závodu se závodníci musí chovat co nejtěšěji, nesmí vstupovat na oplocené pozemky a svým chováním v průběhu závodu nesmí porušit obecně závazná pravidla ve vztahu k vlastníkům nemovitosti, ochraně životního prostředí apod.

18.2. Povinné úseky tratě musí závodníci proběhnout po celé jejich délce. Povinné úseky se značí zpravidla oranžovými a bílými fáborky.

18.3. Závodník, který závod přeruší, musí neprodleně odevzdat svůj průkaz a mapu v cíli nebo na startu.

18.4. V kategoriích, ve kterých předpokládaný čas vítěze překračuje jednu hodinu, musí mít závodníci možnost občerstvení přibližně každých 40-50 minut. Za náročných podmínek (např. sněžení) je občerstvení poskytováno i dalším kategoriím. Mezi nabízenými tekutinami musí být teplý nápoj.

18.5. Pořadatel je povinen vyznačit nebezpečné oblasti, kde by mohlo dojít ke zraněním závodníků. Značení nebezpečných oblastí musí být zřetelně viditelné a je provedeno zpravidla červenými a žlutými fábory.

18.6. Průchod kontrolou si závodník značí do startovního průkazu. Činí tak sám, pokud pořadatel neumístí na kontrolu rozhodčího, který provádí ražení. Rozhodčí na kontrole může provádět i kontrolu závodních průkazů, nesmí však závodníka zdržovat, ani rozptylovat.

18.7. Závodník musí kontroly absolvovat v předepsaném pořadí (čl. 2.3.4.).

- 18.8. Systémy ražení, způsob jejich použití a závazné zásady vyhodnocení ražení jsou uvedeny v příloze A těchto pravidel.
- 18.9. Závodník nesmí být doprovázen jinou osobou, ani zvířetem (pokud není rozpisem pro danou kategorii stanoveno jinak).

19. Cíl

- 19.1. Cílová čára je kolmá na směr doběhu.
- 19.2. Cíl se označí transparentem s nápisem CÍL napnutým nad cílovou čárou nebo dvěma svislými deskami s nápisem CÍL (výjimečně dvěma lampióny) umístěnými na koncích cílové čáry.
- 19.3. Po proběhnutí cílovou čárou odevzdá závodník svůj průkaz případně i mapu ke kontrole, požaduje-li tak pořadatel.
- 19.4. Závod pro závodníka končí proběhnutím cílové čáry nebo prvním oražením v cílové jednotce. Bez povolení pořadatele se nesmí do oblasti závodu vracet před uzavřením cíle.
- 19.5. V oblasti cíle musí být zabezpečena první pomoc.
- 19.6. Pokud pořadatel požaduje označení startovního průkazu v cíli, je povinností závodníka toto učinit dle pokynu pořadatele.
- 19.7. Při závodech štafet se předávka provádí dotekem mezi běžci ve vymezeném prostoru cíle (čl. 12.2. a 12.5.). Je-li to možné, měl by být přibíhající běžec ohlášen, aby další běžec měl čas se připravit. Závodníci čekající na předávku jsou povinni sledovat doběh; neohlášení dobíhajícího závodníka nelze považovat za porušení pravidel ze strany pořadatele.

20. Měření času a předběžné výsledky

- 20.1. Cílový čas se měří na cílové čáře v okamžiku, kdy noha závodníka protne cílovou čáru. nebo v okamžiku, kdy závodník označí svůj průkaz v cílové jednotce. Měření cílového času musí být pro všechny závodníky v jednom závodech stejné.
- 20.2. Cílové časy se zaokrouhlují na nejbližší nižší celou sekundu. Pokud má pořadatel odpovídající technické vybavení, může měřit čas na desetiny sekundy. Tato skutečnost musí být uvedena v rozpisu závodu.
- 20.3. K měření času na startu a v cíli musí pořadatel zajistit rovnoměrně jdoucí hodiny s maximální odchylkou mezi nimi ± 1 s v průběhu 5 hodin.
- 20.4. Výsledný čas se vypočte jako rozdíl cílového a startovního času. Udává se v minutách a sekundách, popř. v desetinách sekundy (čl. 20.2.)
- 20.5. Výsledné časy závodníků se zveřejňují v předběžných výsledcích.
- 20.6. Předběžné výsledky se zveřejňují během závodu; kompletní předběžné výsledky, včetně případných diskvalifikací (čl. 22.1.), musí být zveřejněny do 30 minut po plánovaném uzavření cíle.

21. Stanovení pořadí, výsledková listina

- 21.1. Pořadí ve výsledkové listině se stanoví na základě výsledných časů.
- 21.2. Dva či více závodníků se shodným výsledným časem jsou ve výsledkové listině uvedeni se stejným umístěním (následující umístění, která by jim připadla se vynechají).
- 21.3. V závodech štafet je výsledné umístění určeno pořadím doběhu závodníků na posledním úseku do cíle.
- 21.4. V závodech s hromadným či handicapovým startem (čl. 9.5.) určují pořadí cíloví rozhodčí. V tomto případě mohou dva závodníci získat shodně umístění jen jejich rozhodnutím.
- 21.5. Umístění ve výsledkové listině se nepřiděluje závodníkovi, který je diskvalifikován, vzdal závod nebo jeho výsledný čas je větší než limit nebo vyměnil více než jednu lyži.
- 21.6. Oficiální výsledky jsou zaslány všem zúčastněným klubům a osobám určeným řídicím orgánem během 7 dnů od konce závodu.

- 21.7. Ve výsledcích závodu jednotlivců se uvádí u každého závodníka jeho pořadí v rámci kategorie (podkategorie), jeho příjmení a jméno, registrační číslo ČSOS (u cizinců ročník narození a klubová příslušnost), licence a výsledný čas.
- 21.8. Ve výsledcích závodu štafet se kromě jména klubu a celkového času štafety uvádějí jména závodníků, časy jejich předávky a časy dosažené na jednotlivých úsecích tratí.
- 21.9. V úvodu oficiální výsledkové listiny musí být uvedeny zásadní údaje o závodech a jejich průběhu. Za zásadní údaje jsou vždy považovány podané protesty a způsob jejich řešení. Řídící orgán soutěže může po pořadateli požadovat navíc zpracování samostatného "Protokolu o závodech" dle svých požadavků.

22. Porušení pravidel a zrušení výsledků závodu

- 22.1. Porušení pravidel závodníkem musí být posouzeno hlavním rozhodčím, který má právo závodníka diskvalifikovat. Závodník se proti diskvalifikaci může odvolat cestou protestu (kap. 23.).
- 22.2. Proti porušení pravidel pořadatelem mohou osoby zúčastněné na závodech podat protest (kap. 23.).
- 22.3. Při zvlášť závažných chybách ovlivňujících regulérnost závodu, mohou být zrušeny výsledky závodu jedné či více kategorií (čl. 22.4. nebo 22.5.), a to bez ohledu na to, zda byl podán některým ze závodníků protest.
- 22.4. V případě jednoznačného a podstatného nedodržení pravidel ze strany pořadatele, proti kterému nebyl podán protest, je zrušení výsledků závodu v pravomoci hlavního rozhodčího.
- 22.5. V případě podání protestu proti porušení pravidel ze strany pořadatele je rozhodnutí o zrušení závodu v pravomoci jury, která je však v tomto případě povinna svůj názor konzultovat s hlavním rozhodčím.
- 22.6. Proti rozhodnutí jury o zrušení výsledků závodu (čl. 22.5.) lze podat odvolání (kap. 24.). Proti rozhodnutí hlavního rozhodčího o zrušení výsledků závodu (čl. 22.4.) lze podat protest (kap. 23.).
- 22.7. V případě, že dojde z důvodu jednoznačně na straně pořadatele ke zrušení výsledků některých kategorií, je pořadatel povinen vrátit 50 % startovného všem odprezentovaným závodníkům zrušených kategorií.
- 22.8. Závodník či pořadatel, který porušil pravidla obzvláště závažným způsobem, může být disciplinárně stíhán. Podněty na disciplinární stíhání musí být předány disciplinární komisi do 14 dnů ode dne, kdy k disciplinárnímu přestupku došlo.

23. Protesty

- 23.1. Protest proti porušení či nedodržení pravidel mohou podat všechny osoby zúčastněné na závodě hlavnímu rozhodčímu, který ho předá jury (kap. 4.) k projednání. Protest se podává písemně nejpozději do jedné hodiny po plánovaném času uzavření cíle, pokud se ovšem netýká oficiálních výsledků.
- 23.2. Protesty proti oficiálním výsledkům mohou podat všechny osoby zúčastněné na závodě hlavnímu rozhodčímu, který ho předá jury (kap. 4.) k projednání. Protest se podává písemně dopisem nebo elektronickou poštou na adresu uvedenou v rozpise do 14 dnů od distribuce (zveřejnění) výsledkových listin.
- 23.3. Protest se musí doložit vkladem. Výše vkladu musí být zveřejněna v rozpise závodu (čl. 7.2.).
- 23.4. Není-li protest uznán, propadá vklad ve prospěch pořadatele. Je-li uznán jako oprávněný, vklad se vrací a jury uloží hlavnímu rozhodčímu realizaci jejího rozhodnutí.
- 23.5. Všechny podané protesty a výsledek jejich projednání musí být zaneseny v oficiální výsledkové listině závodu (čl. 21.9.).

24. Odvolání

- 24.1. Odvolání proti rozhodnutí jury lze podat písemně do 7 dnů od zveřejnění rozhodnutí jury Odvolací komisí. Odvolání může předložit i jiná osoba zúčastněná na závodě, než která podávala příslušný protest. Odvolání musí být doloženo vkladem ve výši dvojnásobku vkladu původního protestu.
- 24.2. Odvolání nemá odkladný účinek, tj. až do rozhodnutí Odvolací komise platí výsledky závodu upravené dle verdiktu jury.
- 24.3. Odvolací komise projednává odvolání co nejdříve, nejpozději však do 2 měsíců od doručení odvolání. Osoba předkládající odvolání i hlavní rozhodčí příslušného závodu se mohou na vlastní žádost projednávání zúčastnit.
- 24.4. Rozhodnutí odvolací komise je konečné. Není-li odvolání uznáno jako oprávněné, propadá vklad ve prospěch ČSOS. Je-li alespoň částečně uznáno jako oprávněné, vklad se vrací a komise uloží hlavnímu rozhodčímu příslušného závodu realizaci jejího rozhodnutí (včetně vrácení případného původního vkladu za protest).
- 24.5. Složení odvolací komise:
- v případě závodu republikových soutěží ČSOS je jmenována předsednictvem ČSOS; její složení musí být pro daný rok zveřejněno vždy do 31. října
 - v případě oblastních a ostatních závodů vykonává funkci odvolací komise předsednictvo oblasti ČSOS, do níž patří pořadatel závodu

25. Ochrana zdraví závodníků

- 25.1. Při teplotách -15 až -25 °C musí být závodníci včas před startem upozorněni na nutnost zvýšené ochrany před chladným počasím.
- 25.2. Při teplotě pod -25 °C by měl být závod odřeknut nebo přesunut na základě rozhodnutí jury.

Změny oproti předchozí verzi pravidel z 1.12.2016:

- 6.1.8 - definice kategorií štafet
- 13.2. – drobné úpravy směrných časů pro middle
- opravy překlepů a stylistických chyb

PŘÍLOHA "A"

Pro označení průchodu kontrolami lze použít:

A.I. Mechanické ražení

- A.I.1. Závodní průkaz je vyroben z odolného materiálu a jeho rozměry nesmí přesahovat velikost 10 cm x 21 cm.
- A.I.2. Na průkazu jsou vytištěna obdélníková políčka v několika řadách. První řada políček přilehá k hornímu okraji průkazu. Políčka jsou v řadách očíslována zleva doprava tak, že za pořadovým číslem posledního políčka v řadě následuje pořadové číslo prvního políčka následující řady. Pořadové číslo je umístěno vždy v levém horním rohu políčka a nesmí zabírat víc než 10 % jeho plochy. Velikost políček musí odpovídat použitým kleštím na kontrolách. Šířka políček musí být větší nebo rovna šířce kleští a jejich výška taková, aby při souhlasu volného okraje kleští s dolní nebo horní stranou okénka byl otisk umístěn celý v políčku. Volný okraj kleští musí dosáhnout bez překážek až k dolní straně okének v poslední řadě průkazu. Na průkazu jsou dále natištěna "opravná políčka" (minimálně tři). Tato políčka mají stejný rozměr a tvoří samostatnou řadu nebo jsou posledními políčky v poslední řadě průkazu. Opravná políčka jsou označena R1, R2, ... a případně vyplněna písmenem R.
- A.I.3. Průkaz dostane závodník před startem. Závodník může psát do kontrolních políček, tato průhledně přelepit nebo podlepit na rubové straně průkazu a průkaz vložit do ochranného obalu. Jiné úpravy nejsou povoleny. Rovněž se souhlasem hlavního rozhodčího lze vyměňovat závodníkům průkazy na některé z kontrol. Způsob výdeje a případné výměny průkazů musí být popsány v pokynech.
- A.I.4. Každý závodník je zodpovědný za to, že svůj průkaz na každé kontrole zřetelně označí. Alespoň část raženého vzorku musí být v příslušném políčku startovního průkazu. Příslušné políčko je políčko s označením pořadového čísla kontroly nebo dosud nepoužité rezervní políčko. Rezervní políčka se používají v pořadí stanoveném jejich pořadovými čísly, a to tehdy, označí-li závodník omylem do některého políčka nesprávnou kontrolu nebo není-li otisk dosti zřetelný. Pak může označit správnou kontrolu do opravného políčka.
- A.I.5. Označí-li závodník omylem kontrolu do políčka následujícího za políčkem příslušným této kontrole a chybu zjistí až na následující kontrole, může označit tuto kontrolu do opravného políčka podle předchozího pravidla. Políčko této kontroly se uzná jako příslušné pro kontrolu předchozí.
- A.I.6. Ražení slouží k potvrzení průchodu závodníka kontrolami. Pokud závodníkovo ražení je v rozporu s čl. A.1.4. a A.1.5. této přílohy, jedná se o "nepředpisové ražení". V případě, že lze i z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí, není závodník diskvalifikován. Není-li možné z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí, ale lze-li tento průchod věrohodně dokázat, rozhoduje o diskvalifikaci závodníka jury. Není-li možné z nepředpisového ražení jednoznačně identifikovat řádný průchod závodníka všemi kontrolami ve stanoveném pořadí a nelze-li tento průchod věrohodně dokázat, je závodník diskvalifikován. Závodník je diskvalifikován i v případě, že průkaz je poškozen takovým způsobem, že nelze ražení objektivně vyhodnotit.

A.II. Elektronický systém SPORTident

- A.II.1. Závodní průkaz je při použití tohoto systému tvořen elektronickým čipem, vyráběným nebo schváleným výrobcem systému (dále jen "čip"). Mazání dat, ražení, vyčítání dat apod. probíhá tak, že závodník vloží elektronický čip do otvoru příslušné kontrolní jednotky.
- A.II.2. Povinností závodníka ve startovním prostoru je provést vymazání dat čipu v mazací jednotce a kontrolu jejich vymazání v kontrolní jednotce. Pro případ závady čipu některého ze závodníků, je pořadatel povinen mít na startu přiměřené množství náhradních čipů.
- A.II.3. V poslední minutě před ostrým startem nebo v okamžiku ostrého startu může pořadatel požadovat oražení ve startovací jednotce (kontrola souladu startu se startovní listinou, popř. měření času).
- A.II.4. Při každém oražení je závodník povinen zkontrolovat činnost zařízení (světelná a zvuková signalizace). V případě, že funkčnost kontrolní jednotky není signalizována ani zvukově, ani světelně, je závodník povinen označit průchod kontrolou oražením kleštěmi do mapy, a to do vyznačených políček pro náhradní ražení. V případě, že na mapě nejsou tato políčka vyznačena, pak místo musí být určeno pořadatelem v pokynech závodů. Mapu s náhradním ražením je závodník povinen v cíli předat ke kontrole v souladu s odst. A.II.6.
- A.II.5. Pokud není v pokynech závodu stanoveno jinak, tak závod končí prvním oražením cílové jednotky, která je umístěna na cílové čáře. Tato jednotka plní funkci oficiální časomíry.
- A.II.6. Po doběhu do cíle je závodník povinen provést vyčtení svého čipu, a to i v případě, že závod nedokončí. Vyhodnocení čipů se provádí ve vyčítací jednotce pořadatele pomocí příslušného počítačového software. Vyčítací jednotka je zpravidla umístěna v cílovém prostoru, a to dříve, než závodníci odevzdávají mapy (var. a). Pokud toto není technicky možné, musí být její umístění řádně označeno a popsáno v pokynech (var. b). Závodník je v tomto případě povinen dostavit se k vyčtení svého čipu neprodleně po doběhu do cíle. Předávání map s náhradním ražením ke kontrole dle odst. A.II.4. se děje následovně: Při umístění vyčítací jednotky dle var. a) se mapy s náhradním ražením předávají pořadateli v prostoru u vyčítací jednotky. Při umístění vyčítací jednotky dle var. b) se mapy s náhradním ražením předávají pořadateli v prostoru mezi cílovou jednotkou a prostorem pro odevzdávání map. V obou případech musí pořadatel vytvořit podmínky pro to, aby každý závodník mohl svoji mapu vlastnoručně označit nesmazatelně číslem svého čipu a zkratkou svého klubu, popř. i jménem a registračním číslem. Náhradní ražení musí být zkontrolováno hlavním rozhodčím.
- A.II.7. V případě, že čip nenese záznam o průchodu závodníka některou z kontrol a závodník neprokáže svůj průchod oražením do mapy a jejím odevzdáním dle odst. A.II.4. a A.II.6., je závodník diskvalifikován. Diskvalifikován je i v případě, že průkaz prokáže oražení kontrol v nesprávném pořadí.
- A.II.8. Hlavní rozhodčí je povinen provést kontrolu dosažených mezičasů, a to zvláště v případě, kdy došlo k poruše některé z kontrolních jednotek a bylo využito náhradní ražení do mapy. V případě dosažení nereálných mezičasů mezi některými kontrolami je oprávněn závodníka diskvalifikovat. Pořadatel je povinen archivovat soubor vyčtení všech čipů alespoň 2 měsíce ode dne konání závodu.

A.III. Elektronický systém Emit

- A.III.1. Závodní průkaz je tvořen elektronickou kartou, schválenou výrobcem systému a záložní kartou (umělohmotná nebo papírová kartička umístěna na spodní straně elektronické karty, která obsahuje základní údaje o identifikaci závodníka a slouží k mechanickému označení průchodu kontrolou). Ražení probíhá tak, že závodník umístí elektronickou kartu do kontrolní jednotky tak, aby záložní karta byla na spodní straně a byl zajištěn fyzický kontakt karty s kontrolní jednotkou.
- A.III.2. Závodník je povinen inicializovat ve startovním prostoru elektronickou kartu v příslušné jednotce a pokud je tato použita jako startovací jednotka, pak ji orazit v okamžiku startu.
- A.III.3. Při doběhu do cíle může pořadatel požadovat orazení v cílové jednotce. V tomto případě závod končí prvním orazením kontrolní (cílové) jednotky, která je umístěna na cílové čáře.
- A.III.4. Po doběhu do cíle je závodník povinen předat svůj průkaz ke kontrole. Vyhodnocení závodních průkazů se provádí pomocí příslušného počítačového software.
- A.III.5. V případě nečitelnosti záznamu o průchodu kontrolou na elektronické kartě, lze uznat závodníkovi průchod kontrolou při mechanickém označení záložní karty. V případě nečitelnosti záznamu o průchodu na elektronické i záložní kartě je závodník diskvalifikován. Diskvalifikován je i v případě, že systém prokáže orazení kontrol v nesprávném pořadí.